

Studietur 2023

ULN

Udvalget for
Lokalsamfund
og Nærdemokrati

VEJLE
KOMMUNE

ULN - Studietur 2023

DELTAGERE

Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati

Thyge Havgaard Bjerring
Anne Sofie Stjernholm
Gerda Haastrup Jørgensen
Søren Peschardt
Morten Skovlund
Hans Hoffensetz
Amalie Thomsen

Michael Sloth - Direktør for Teknik & Miljø
Lisbet Wolters - Stadsarkitekt, Chef for By, Land & Klima
Thomas Kirsten - Økonomi- og Stabschef
Peter Sepstrup - Teknik & Miljø
Lars Kastberg - Teknik & Miljø

Kontaktperson:

Lars Kastberg +45 30 61 05 04 · lakje@vejle.dk

Overnatning:

Hotel Hafen Flensburg
+49 461 160680
Schiffbrücke 33,
24939 Flensburg, Tyskland

T U R E N S F O R M Å L

At søge inspiration og hente viden, der kan bruges i den fremtidige udvikling af landsbyer, nærdemokrati og lokalområder i Vejle Kommune.

Udvalget skal møde politikere og fagfolk, og præsenteres for projekter, erfaringer og politikker, der har skabt spændende resultater inden for de områder udvalget arbejder med.

DAG1 - ULN Studietur 2023

P R O G R A M

TORSDAG 24. AUGUST

- kl. 08.00   **Afgang fra Kirketorvet 22, Vejle**
- kl. 09.00   **Haderslev Rådhus**
Møde med Land- og Byudviklingsudvalget.
Inkl. morgenbrød.
- kl. 11.00   **Transport til Padborg**
- kl. 12.00   **Kulturfokus**
Introduktion til Region Sønderjylland-Schlesvig
Inkl. frokost.
- kl. 12.40   **Klima, bæredygtighed og ungeinddragelse**
- kl. 13.55   **Transport til Flensburg**
- kl. 14.15   **Oplæg i Neustadt Flensburg**
Borgerinddragelse og kultur v/ Lothar Baur.
- kl. 15.15   **Oplæg om Byudvikling og borgerinddragelse**
v/ Jonas Römer, Flensburg kommune
- kl. 17.15   **Check ind på hotellet**
Hotel Hafen Flensburg.
- kl. 19.00   **Middag**
Gnomenkeller.
- Overnatning**
Hotel Hafen Flensburg.

DAG2 - ULN Studietur 2023

P R O G R A M

FREDAG 25. AUGUST

- Kl. 07.30 - 09.00 **Morgenmad, check ud og bagage i bussen**
- Kl. 09.00 **Transport til Højer**
- Kl. 10.00 **Højer**
Landsbyudvikling, turisme og erhverv
v/ Julie Rechnagel Bjerre Hermansen
- Kl. 11.30 **Skolelukning i Ballum**
v/ Lars-Erik fagchef
- Kl. 12.30 **Frokost på Højer Mølle**
- Kl. 13.00 **Retur til Vejle**
- Kl. 14.30 **Ankomst i Vejle**

H A D E R S L E V K O M M U N E

Møde med Land- og Byudviklingsudvalget

Udvalgets opgaver:

- Byfornyelse.
- Samarbejde med kultur- og fritidscentre i landdistrikter.
- Samarbejde med lokalområder i land- og byområder, herunder med Vision Gram og Forum Vojens.
- Udmøntning af borgerbudgettering og udvalgets puljer i øvrigt.
- Initiativer til fremme af frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft i nærområder.
- Landdistriktspolitik "Forbindelser og Fællesskab".
- Sammen om strategisk planlægning.
- Boliger og bosætning.
- Samskabelse, dialog og samarbejde på tværs.
- Synliggørelse af det gode liv i landdistrikterne.

Kort oplæg fra begge udvalg derefter en gensidig drøftelse af udfordringer og succeser.

STUDIETUR 2023

KULTURFOKUS

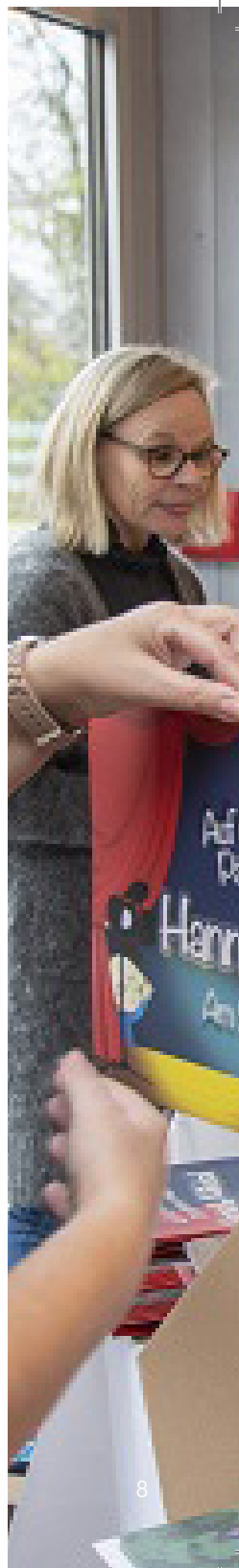
Region Sønderjylland-Schleswig blev etableret den 16. september 1997 i Aabenraa. Partnerne bag det institutionaliserede samarbejde er på dansk side Region Syddanmark, Aabenraa Kommune, Tønder Kommune, Haderslev Kommune og Sønderborg Kommune. På tysk side er det Stadt Flensburg, Kreis Nordfriesland og Kreis Schleswig-Flensburg.

Det overordnede mål for arbejdet er at forbedre vækstvilkårene og den kulturelle sammenhængskraft i regionen, som i forvejen er præget af sproglig og kulturel mangfoldighed blandt flertals- og mindretalsbefolkningerne. I den forbindelse fremmes udviklingen i Region Sønderjylland-Schleswig, og der bliver samtidig skabt tættere kontakter mellem befolkningen, erhvervslivet og organisationerne på begge sider af grænsen, og også befolkningens levevilkår forbedres.

ORGANISATION

Kulturdvalg Sønderjylland-Schleswig er politisk styregruppe for alle rammeprojekter i Kulturregion Sønderjylland-Schleswig, herunder Kulturaftalen og KursKultur. Det er den politiske styregruppe, der sætter rammerne, ambitionsniveauet og bevilger penge til projekterne.

Kulturfaggruppe Sønderjylland-Schleswig, som består af repræsentanter for de 9 partners kulturforvaltninger, rådgiver aktører og er med til at koordinere de projekter, som gennemføres inden for de givne rammer i Kulturregion.

NEUSTADT FLENSBURG

Ex-Sultanmarkt

Flensborgs internationale sted for kunst, kultur og uddannelse.

Neustadt byudvikling i et sociokulturelt perspektiv / Lothar Baur, foreningen Kunst und Kultur Baustelle

Bydelen Neustadt/Flensborg er kendetegnet ved en kulturel diversitet og en delvist socialt udfordret borgergruppe, men hvor der gennemføres mange borgerinddragende tiltag og kulturoplevelser.

Lothar Baur har i årevis været initiativtager bag talrige inkluderende og byudviklende kulturprojekter.
<https://www.8000eins.de/>

Besøg fra Flensburg Kommune

Neustadt og byudvikling /Jonas Römer Stadt Flensburg.

Jonas Römer vil fortælle om byudvikling i Flensborg med fokus på Neustadt. Flensborg by er med sine knap 100.000 indbyggere den største by i grænselandet og en by i vækst

H Ø J E R L A N D S B Y U D V I K L I N G O G T Ø N D E R M A R S K

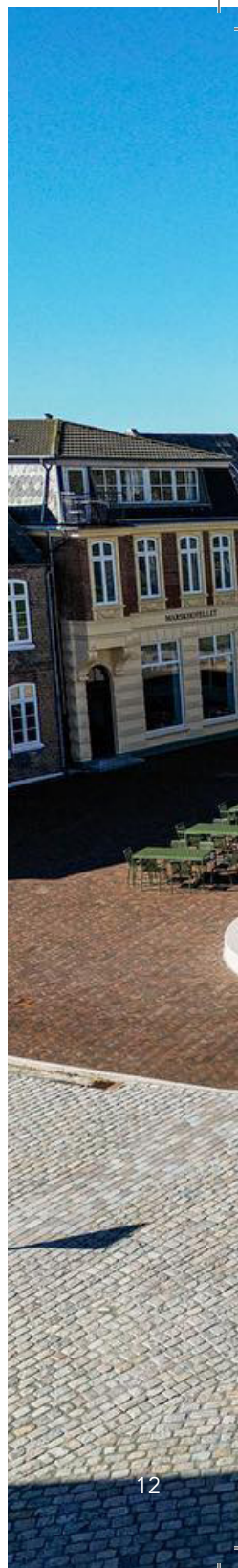
Vi skal møde Julie Rechnagel Bjerre Hermansen, der er Destination development manager i Tøndermarsk Initiativet. Julie viser os rundt i Højer.

Tønder kommune stod overfor en række kendte problemstillinger i Højer by. På trods af en unik beliggenhed midt i Tøndermarsken og smukke fredede og bevaringsværdige bygninger var det svært at tiltrække investeringer og bosættere til byen. Turist-faciliteterne i Tøndermarsken og Højer var mangelfulde og kvalitetsniveauet var lavt. Samlet set havde byen et dårligt udgangspunkt for at modtage turister og guide dem rundt i byen og til turen i marsken.

Med Tøndermarskinitiativet blev der skabt en helhedsorienteret tilgang til udvikling af Højer by og Tøndermarsken. Indsatsen er bygget op omkring udviklingen af Højer By, hvor byomdannelsen er et af hovedindsatsområderne. Herudover er der 5 andre projektspor, nemlig Højer Byfond, ruter og stier, erhverv og turisme, og klimatilpasning. I Højer var det centralt at koble klimatilpasning og fornyelse af byrummene

Højer er blevet gendannet som kulturmiljø af høj arkitektonisk kvalitet med mange bevaringsværdige og fredede bygninger og en forbedret demografisk og økonomisk situation med flere kvalitetsbutikker og 2 efterskoler. Byen står overfor en helt ny demografisk og økonomisk virkelighed.

Der i den grad blevet kælet for detaljen – både i forhold til bygninger og byrum.. Det er en kunst at arbejde med denne skala, så de nye materialer ikke bliver for dominerende. Det er løst på bedste vis og med respekt for stedets skale og byggetradition. Der er også gode eksempler på, hvordan tomter kan omdannes til små oaser, der falder naturligt ind i byen. Og der er meget fine hulfyldninger i husrækkerne.

Overbevisende forankring

Helhedsplanen bygger på et rigtig godt samarbejde mellem de mange aktører, AP Møller fonden, Nordea-fonden, Den danske Naturfond og Realdania har været aktive bidragsydere og der er indgået en partnerskabsaftale mellem Tønder Kommune og Realdania. Det er i sig selv imponerende, men man må spørge sig selv, hvad der sker på den lange bane når der ikke er tilskud udefra. Og her er det værd at bemærke, at der er etableret en privat initieret Byudviklingsfond med 300 andelshavere. Højer Byudvikling Aps opkøber og istandsætter huse, og har vist sig at være meget levedygtig. Tønder kommune hjælper med faglig bistand.

Tønder kommune blev i oktober 2022 nomineret til byplanprisen - og vandt publikumsprisen - for Tøndermarskinitiativet og særligt den smukke og helstøbte byomdannelse i Højer, der bygger på de stedbundne potentialer. Byen har fået vendt en negativ udvikling til en positiv historie. Der er kommet nye bosættere og erhvervsdrivende og turisterne har fået et ankerpunkt for at besøge Tøndermarsken. Der er desuden skabt en solid lokal forankring og et stort ejerskab til byen.

ULN - Studietur 2023

EGNE NOTER:

STUDIETUR 2023